

(Политика, 25.02.2009)

Фртутма због војвођанског статута захуктава се, и политичка и стручна, па да и ја дам свој допринос економским и сродним темама у предлогу Скупштине Војводине.

Немам намеру да упаднем у грешку у коју су упали многи критичари, а посебно из ДСС-а, који су установили да предлог статута садржи бројна решења која нису у складу са важећим законодавством и једноставно га изгрдили и отписали. То је, очигледно, приступ правника-цепидлаке, а грешка се састоји у томе што је законодавство могуће сразмерно лако кориговати, на пример доношењем једног закона о надлежностима покрајине и тако усагласити статут и законодавство и одбити приговоре. А тако ће власт и урадити.

Овде свакако спада и указивање да статут не би био у складу са важећим законодавством у области пореза и наплате пореза. То је тачно, али ће свакако бити донето ново решење о подели изворних прохода, па ће и Војводина добити (нешто или много?) више него до сада. Слично томе, када локалне власти сада имају право на наплату сопствених изворних прихода није лако не дати то право и овој покрајини. Наравно, питање је да ли је оваква разградња републичке пореске администрације добра ствар – ја мислим да је глупа и да ту сада преовладавају чисти политички мотиви над логиком елементарне пореске ефикасности.

Видљив је труд аутора предлога да, са једне стране, одељак о надлежностима Војводине изгледа што богатије и да, са друге, ипак не изађу из уставног оквира, па не много ни из постојећег законодавства Републике Србије.

Тако се тврди да је АП Војводина „одговорна за сопствени одрживи економски, научни, образовни, културни и туристички развој, као целине”, као да Војводина није део Србије и као да и Република Србија није одговорна за развој Војводине. Или, каже се да покрајина „учествује у одлучивању о коришћењу природних богатстава и минералних сировина на свом подручју и стара се о њиховом унапређивању и коришћењу”, а овде се ради о класичним државним, тј. републичким надлежностима. Или, каже се да покрајина „унапређује стање у пензијском осигурању, запошљавању, борачкој и инвалидској заштити, социјалној заштити породице, деце, омладине и старих”, као да у свим овим областима републичка надлежност неће бити искључива или доминантна, а хоће.

Из ових примера се, надам се, бар мало види да је Предлог статута Војводине више политичко-декларативни него правни акт, који мутним и, у основи неправним формулацијама више скрива него што открива, тј. који не решава питања којима се бави него их, можда, оставља за будућност. Јер, очигледан је напор да се начини текст који би могао задовољити и окореле аутономаше и заговорнике јединствене Србије, а по цену одређености и квалитета текста. Шта уопште значе појмови „одговорности”, „унапређивања”, „старања”, „учествовања у одлучивању” и слични?

Ако је текст мутно компромисан, питање је кога писац жели жедног да преведе преко воде. Остаје нејасно да ли се ради о блефирању аутономаша да ће надлежности Војводине огромно порасти или о стварној намери да се фактичким, неправним путем преотму надлежности републике. Исход ћемо видети у следећем чину, а то, свакако, може јако да кошта.

Предлогом статута предвиђено је и да АП Војводина може својим актом да регулише материју који припада републичком законодавству, а коју република није регулисала. Ово је свакако неуставно, јер би тиме покрајина ушла у сферу републичких надлежности. Ово је истовремено и лоше, јер неке ствари република можда није намерно регулисала, јер их ни не треба прописати. Узмимо за пример закон о контроли цена који уопште не треба да постоји, а, по предложеном решењу, Војводина би га могла усвојити пошто га Србија нема.

Предлогом статута предвиђено је стварање Развојне банке Војводине, што је стара етатистичка идеја Чанка и екипе. Не могу они да прихвате либерални концепт приватног банкарства, већ би се вратили у ону милу 1974. годину када је покрајинска власт држала покрајинске паре. И уништавала их беспримерно.

Предлог статута Војводине поседује озбиљне слабости. Оне су веће у другим областима него у економској, али и овде постоје.